

Voorouders van Alida Woltmeijer

Van Duitsland naar Groningen

Alida Woltmeijer was mijn oma. Zij was getrouwd met Albert van der Kaap. De Woldemeijers kwamen oorspronkelijk uit Duitsland, uit Minden-Lübbecke en Holfede (Levern bij Minden).

De opa van Alida, Koert Woltmeijer uit Gieten was getrouwd met Wemke Alberts Kruithof uit Wildervank. Haar opa, Hendrik Jans Kruithof was getrouwd met Geesje Dekker. Over haar (doopsgezinde) voorouders, die deels uit het Friese Heerenveen afkomstig waren, gaat dit artikeltje.

Rinnert

Rinnert werd geboren rond 1556 in Heerenveen.

Oedts Rinnerts

Zoon Oedts Rinnerts werd geboren rond 1581 in Heerenveen. Hij trouwde rond 1606 in Heerenveen met Auck Solckes, geboren rond 1581 in Heerenveen, dochter van Solcke.

Oene Oedses

Hun zoon Oene Oedses werd geboren rond 1609 in Heerenveen en stierf rond 1635 in Heerenveen. Hij trouwde rond 1634 in Heerenveen met Antje Zytzes, geboren rond 1609, dochter van Zyse. Antje trouwde (2) op 20 maart 1636 in Heerenveen met Michiel Ebbels en (3) met Caes Aukes.

Oeds Oenes

Oeds Oenes, zoon van Oene en Antje, werd rond 1634 geboren in Heerenveen en overleed voor 1676 in Het Meer (It Mar). Hij trouwde rond 1664 in Heerenveen met Trijn Sydes, geboren rond 1639 in Heerenveen, dochter van Syde.

Solke Oedses

Hun zoon Solkes Oedses (landbouwer en vervener in Borgercompagnie) werd geboren rond 1678 in Heerenveen en overleed tussen 6 februari 1714 en 7 mei 1720 in Borgercompagnie.

Hij liet na (inventaris van 7 mei 1720):

- Vier oude koeien, 'twee hockelingen beesten (jonge dieren) en een suipkalf'
- o.a. twee kasten. Twee tafels, nog een tafel, drie voetbackjes, een mangelbret met een stok, een lepelbret.
- o.a. zes bedden goedt en quaad, vier peulen goedt en quaad, drie paar gordijnen met rabatten, een schoorsteenkleed.
- o.a. een tinnen schotel, een tinnen mostert pot, twee tinnen kandelaars, een koes pulle, een drie oorts pulle
- o.a. twee koperen ketels, een beddepannen
- o.a. drie ijzeren goedt en quaad, twee aschschoppem, twee hangisers

Hij trouwde op 26 september 1698 in Heerenveen en op 30 september 1698 in de martinikerk in Groningen (door ds. Selbach) met Antje Karstes/Karstjens, geboren rond 1678 in Groningen, mogelijk een dochter van Carst Jans, bakker in de Oosterstraat te Groningen, en Deewertien Jans.

Antje trouwde (2) op 19 maart 1720 in Veendam met Roelf Pieters, geboren rond 1678 in Veendam.

Solke treedt enige tijd op als curator voor zijn broer Oene Oedses. Op 11 juni 1695 wordt hij als curator ontslagen, omdat Oene Oedses dan meerderjarig is (plaats is Schoterland).

Doopsgezinden in Heerenveen

In de 2e helft van de 16e eeuw werd Heerenveen gesticht als een centrum in de omliggende verveningen. Al in die dagen werden hier Doopsgezinden aangetroffen. Begin 1600 was er in ieder geval al één Doopsgezinde gemeente. Niet lang daarna waren er op z'n minst vijf en wellicht zelfs zeven verschillende Doopsgezinde gemeenten: een Waterlandse gemeente, een Friese- een Vlaamse- en een Oud Vlaamse gemeente en een groep Jan Jacobsgezinden.

De kerk van de Vlaamse, rechtzinnige gemeente stond in de Kakelsteeg in Heerenveen, deze steeg heet nu Vermaningsteeg.

De andere gemeente was meer vrijzinnig en werd Waterlandse gemeente genoemd. Deze gemeente was de meest invloedrijke en had sinds 1650 naast een Vermaning in Heerenveen, ook een Vermaning in Boven-Knijpe. De Vermaning in Heerenveen stond aan de Munniksteeg, ten westen van de Dracht. Beide kerken in Heerenveen waren schuilkerken.

In 1741 fuseerden deze gemeenten en bouwden in 1762 een nieuw kerkgebouw, dat in 1763 in gebruik werd genomen. In de 250 jaar van het bestaan van deze gemeente heeft het ledental steeds tussen de 260 en 144 leden gelegen, opmerkelijk stabiel. In de eerste helft van de 18e eeuw waren er sterke conflicten met de Friese staten, omdat een aantal van de toenmalige leraren het socinianisme aanhingen (de leer die de goddelijke drie-eenheid ontkent en Jezus meer als ethisch voorbeeld ziet dan als verlosser).¹

Uit het huwelijk van Solke en Antje:

- Karst Solkes (zie hieronder).
- Oene Solkes (landbouwer, turfgraver en imker), overleden tussen 3 mei 1784 en 9 mei 1788. Hij legt de eed af *more mennotico* en is lidmaat van de doopsgezinde gemeente van Noordbroek-Nieuw Scheemda. Getrouwd (1) in maart/april 1732 in Veendam/Noordbroek met Emke Jacobs van Noordbroek en (2) op 27 februari 1767 in Veendam met Arentjen Jans, gedoopt op 14 oktober 1725 in de gereformeerde gemeente in Veendam, dochter van Jan Hindriks en Aaltje Hindriks. Arentje trouwt (2) met Harm Roelfs.

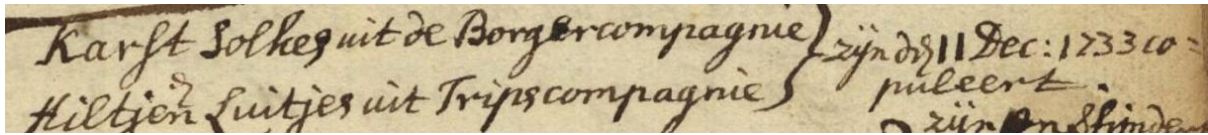
Van Heerenveen naar Groningen

Karst Solkes

Hun zoon Karst Solkes (landbouwer en vervener, west nr. 33) werd geboren rond 1709 in Borgercompagnie. Hij stierf na 2 januari 1747 en voor 23 november 1751. Karst trouwde op 11 december 1733 in Zuidbroek (of Veendam) met Hiltjen/Hilligjen/Hillechien Luitjes, geboren op 30 april 1703, gedoopt op 6 mei 1703 in Zuidbroek in de gereformeerde gemeente, dochter van Luitjen

¹ <https://www.doopsgezindheerenveentjalleberd.nl/index.php>

Jans, geboren rond 1682 in Tripscompagnie, overleden in 1736 (bij zijn begrafenis wordt hij Dekker genoemd) en Greetjen Jans, geboren rond 1682 in Zuidbroek.

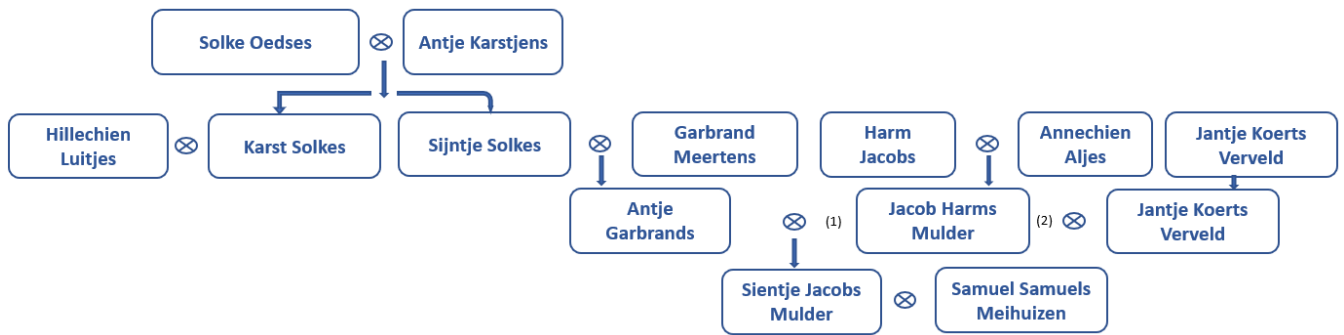

Karst was in 1745 samen met Harm Jacobs (vader van Jacob Harms Mulder; zie kader) en Matze Joukes leraar van de 'Vereenigde Waterlandsche en Vlaamsche Doopsgezinden in Sappemeer'.²

Zij kregen de volgende kinderen:

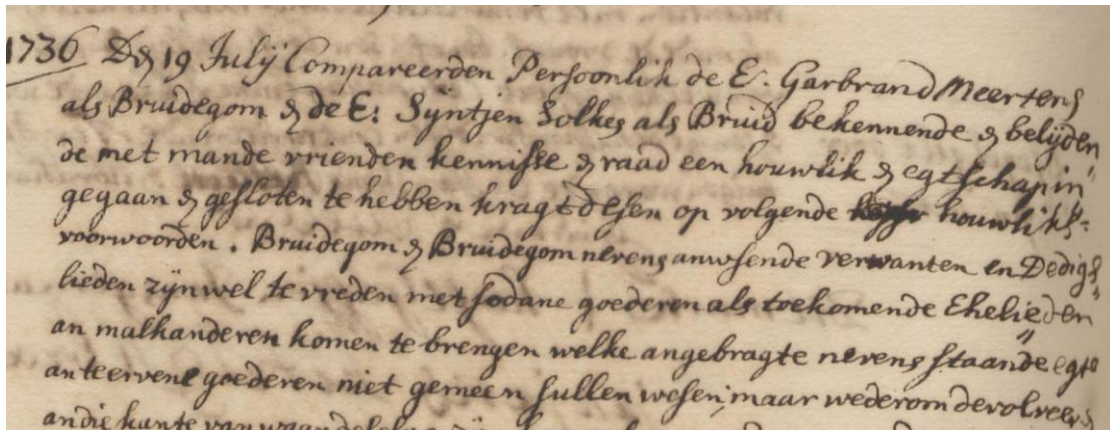
- Solkes Karsten Dekker (zie hieronder)
 - Luitje Kars Dekker, overleden op 7 januari 1817 in Borgercompagnie. Getrouwd (1) in 1764 met Grietje Feddes en (2) op 22 mei 1796 Jantje Derks Kuiper en (3) in 1805 met Aaltje Harms Ties, overleden op 5 november 1837 in Veendam. Zij woonden op de boerderij in Borgercompagnie met het tegenwoordige nummer 232.
 - Grietje Karsten Dekker. Getrouwd in 1759 (huwelijkscontract 27 december 1759 in Veendam) met Oetse Oenes. Zij kopen voor 1600 gulden een huis en tuin met een plaats land en dalle in de Kijlcompagnie, oost, het huis op nr. 80 en de plaats op nr. 81.
 - Antje Karst Dekker. Getrouwd in 1759 met Hendrik Harms Veerman.
-
- ✓ Karst koopt op 1 november 1732 voor 1542 gulden in de Borgercompagnie een veenplaats met de ondergrond, ten noorden van Abel Jans, ten zuiden de eerwaarde pastor S. Boelens, ten westen het hoofddiep.
 - ✓ Karst koopt op 12 september 1746 voor 1386 gulden in de Borgercompagnie een behuizing en tuin, ten noorden Warner Freriks en Geert Hindriks Bontekoe, ten westen de Borgercompagniesterweg.
 - ✓ Karst koopt op 5 januari 1741 een plaats groenland en dallen in de Borgercompagnie. West nr. 33, ten westen de Klakwijkersterweg. Verkocht op 8 mei 1753 na de dood van Karst voor 675 gulden.
 - ✓ Karst koopt op 18 mei 1746 voor 375 gulden en twee zilveren dukatons een plaats groenland en dallen in de Borgercompagnie. West nr. 36, ten oosten het Compagnie hoofddiep. westen de Klakwijkersterweg.
 - ✓ Op 8 mei 1753 wordt ook een behuizing en tuin met de plaats waarop het huis staat zonder de heemstede verkocht (Borgercompagnie, nr. 45) voor 1566 gulden.

² <https://bit.ly/3qLQt3h>. Niet alle informatie op deze pagina is juist.

Sijntje Solkes

Sijntje Solkes was een zus van Karst Solkes. Zij trouwde op 23 augustus 1736 in Veendam (huwelijkscontract 19 juli 1736) met Garbrand Meertens, die eerder, op 16 januari 1727 in Sappemeer getrouwd was met Martje Makkes en een derde keer trouwde met Sijke Harms. Garbrand was boekweitmulder in Hoogezand en schipper in Borgercompagnie.

Fragment huwelijkscontract.³

Antje Garbrands, dochter van Sijntje en Garbrand, werd geboren rond 1736 in Sappemeer en trouwde op 8 mei 1757 in Sappemeer met Jacob Harms Mulder, koopman in manufacturen in het huis bij de Bonthuisterbrug; dit huis werd later verbouwd door apotheker Visscher. Hij werd geboren rond 1734 in Kalkwijk en overleed op 13/23 september 1816 in Hoogezand; hi was een zoon van Harm Jacobs en Annechien Aljes.⁴

Jacob trouwde (2) op 19 april 1772 in Hoogezand met Jantje Koerts Verveld.

Sientje Jacobs Mulder, dochter van Antje en Jacob werd geboren op 20 oktober 1763 in Hoogezand en stierf op 20 april 1834 in Hoogezand. Zij trouwde op 27 februari 1786 (leraar die hen huwde was Koert Izaks Verveld, vader van Jantje Verveld) met Samuel Samuels Meihuizen⁵, koopman en olieslager te Hoogezand. Hij werd geboren op 22 september 1765 op Kalkwijk en overleed op 9 december 1841 te Hoogezand en was zoon van Samuel Samuels

³ <https://bit.ly/3Kwkk7z>

⁴ <https://www.genealogieonline.nl/stamboom-doornbos/139923.php>

⁵ <https://www.genealogieonline.nl/groningse-doopsgezinden/128368.php>

Meihuizen en Grietje Stevens ten Cate. Grietje stamde van moederszijde af van Zwitserse uitgewekenen.⁶

Vanaf 1813 was Samuel, wiens opa afkomstig was uit Gotenschwil in Zwitserland, lid van de gemeenteraad van Hoogezand en van 1821 tot 1827 assessor (wethouder). In de doopsgezinde gemeente van Sappemeer werd hij in 1817 directeur van het kerkelijk fonds.

Zwitserse doopsgezinden in Sappemeer

In 1710 ontvingen de doopsgezinden in Nederland berichten over gevangen geloofsgenoten in Zwitserland, die door de Zwitserse Overheid gedeporteerd zouden worden naar de Nieuwe Wereld: Amerika. De Nederlandse Overheid werkte niet mee aan deze deportatie.

Bij aankomst in Nederland werden ze opgevangen door de Doopsgezinde gemeente te Nijmegen. Nieuwe geruchten over deportatie, leidden onder de doopsgezinde gemeenten in Nederland tot het organiseren van een grote hulpactie. De door gemeenten gecollecteerde gelden werden gestort in het "Fonds voor Buitenlandse Nooden". Uit dit fonds werd de bouw van vier schepen bekostigd. Met deze vier schepen kwamen op 2 augustus 1711 350 personen aan in Amsterdam. De actieve houding van Alle Derks, "Oudste" bij de Groninger Oude Vlamingen en diens neef Steven Abraham uit Deventer, leidde ertoe dat de commissie ter begeleiding van deze hulpactie besloot de groep doopsgezinde Zwitsers te verdelen en onder te brengen bij de volgende gemeenten: Harlingen (21), Groningen en Sappemeer (126), Kampen (87) en Deventer (116).

In de daaropvolgende jaren kwamen er nog meer vluchtelingen uit Zwitserland. Zij voegden zich voor een deel bij de gemeenten in Nederland of emigreerden op vrijwillige basis naar Amerika. In Sappemeer gingen deze nieuwaangekomene Zwitsers met de "Palsters" één gemeente vormen. Omstreeks 1720 splitste deze Zwitserse gemeente zich in een Oud-Zwitserse, die in het Duits bleef preken. De jonge Zwitserse gemeente ging de diensten in het Nederlands houden. In 1790 kwam het tot hereniging van de Oude en Jonge Zwitserse Doopsgezinde gemeenten.

In 1730 gingen de Waterlandse en Vlaamse gemeente samen en noemde zich de Verenigde Waterlandse-Vlaamse gemeente. In 1772 kwam er ook een overkomst met de Groninger Oude Vlamingen. Dat jaar wordt beschouwd als oprichtingsjaar van de huidige doopsgezinde gemeente te Sappemeer.⁷

Solke Karst Dekker

Hun zoon Solke Karst Dekker werd geboren in Veendam. Hij stierf op 17 april 1810 in Wildervank. Hij

⁶ <https://www.genealogieonline.nl/groningse-doopsgezinden/l40201.php>

⁷ <https://bit.ly/3rNZzf2>

trouwde op 27 april 1760 in Veendam (huwelijkscontract 21 april 1760) met Hillechien Alberts, gedoopt op 12 juni 1729 in Veendam, overleden op 30 juni 1808 in Wildervank.

In 1802 werd hun boerderij in Borgercompagnie (nu nr. 234) verkocht en mogelijk trokken zij in bij hun dochter Geesje; in ieder geval woonden zij bij overlijden in 'bij kinders'. De naastgelegen boerderij (nu 232) was van Luitje Kars, de broer van Solke.

Uit dit huwelijk:

- Kars Solkes Dekker (landbouwer), gedoopt op 22 februari 1761 in Veendam, overleden op 13 januari 1850 in Wildervank. Hij trouwde met Grietje Joostens Slim, gedoopt op 15 oktober 1769 in Wildervank, overleden op 4 november 1844 in Wildervank, dochter van Joost Hindriks Slim en Jantje Berends Deuze.⁸ Zij kregen zeven kinderen.
- Geesje Solkes Dekker (zie hieronder).
- Hillechien Solkes Dekker, gedoopt op 3 november 1765, overleden op 26 november 1851 in Wildervank. Zij trouwde op 2 juni 1793 in Veendam met Harm Ebels (Dekker) uit Wildervank.
- Albertje Solkes Dekker, gedoopt op 3 april 1768 in Veendam, overleden op 23 september 1832 in Wildervank. Zij trouwde met Jan Freerks Brouwer (landbouwer), geboren in 1774 in Wildervank, overleden op 24 januari 1854 in Wildervank. Hij was ook getrouwd met Roelfien Poppes van der Werf.
- Albert Solkes Dekker (landbouwer), gedoopt op 20 januari 1771 in Veendam, overleden op 27 december 1857 in Wildervank. Hij trouwde met Ida Eilders (gereformeerd). Hun zoon Solke was zeeman, hun dochter Annegien trouwde met schippersknecht Klaas Harms Okken.

Geesje Dekker

Hun dochter Geesje Dekker werd gedoopt op 29 mei 1763 in Veendam. Hij overleed op 28 januari 1849 in Wildervank. Zij trouwde op 3 mei 1795 in Veendam met Hendrik Jans Kruithof, geboren rond 1767 in Wildervank en overleden op 16 juli 1844 in Wildervank.

⁸ <https://www.genealogieonline.nl/stamboom-kuyper-en-scholten/11326.php>